

Af Gade (SF) m.fl.
(Fremsat 11/10 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det forslag til folketingsbeslutning vedrørende bekæmpelsesmidler, vi nu skal drøfte, er som anført i beslutningsforslaget stort set identisk med det forslag, som SF fremsatte i sidste samling. Dengang indledte jeg med at gøre opmærksom på, at store dele af forslaget allerede var gennemført, og min og regeringens holdning til forslaget er derfor den samme dengang som nu. Jeg skal kort gennemgå de enkelte forslag.

Vedrørende forslaget om mærkning er det allerede i dag påbudt at informere om indhold af farlige opløsningsmidler, om, hvorvidt der findes modgift mod stoffet, og om, hvilke værnemidler der skal anvendes ved brugen.

Så er der spørgsmålet om mærkning med oplysning om sygdomsfremkaldende virkning.

Miljøstyrelsen har udgivet en liste over farlige stoffer, som direktoratet for arbejdstilsynet og miljøstyrelsen anser for at være kræftfremkaldende. Denne liste tages der hensyn til ved mærkning af bekæmpelsesmidler.

Spørgsmålet om stoffers persistens i jord indgår i den vurdering, der sker forud for godkendelse af et bekæmpelsesmiddel, og mærkning herom er derfor unødvendig. Oplysning om stoffets nedbrydning i planterne findes allerede på etiketten i form af den behandlingsfrist, der er angivet.

For så vidt angår de i punkt 2 nævnte forslag om at begrænse forskellige kategorier af personers arbejde med bekæmpelsesmidler er dette allerede reguleret med arbejdsmiljølovgivningen. Det er min opfattelse, at denne lovgivning er tilstrækkelig, og at den i øvrigt fungerer godt.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at der kan være behov for regler om skiltning, og miljøstyrelsen forbereder da også regler herom. Men jeg finder det ikke rimeligt at fastsætte regler om skiltning af arealer, som offentligheden ikke har adgang til.

Med hensyn til forslaget i punkt 4 om en giftbog eller lignende registrering finder jeg ikke, at fordelene ved en sådan registrering er så store, at de opvejer alt det besvær, vi påfører den enkelte landmand eller gartner. Det kan også blive et problem at skaffe ressourcer til at kontrollere en sådan ordning.

I punkt 5 stilles der forslag om privates brug af bekæmpelsesmidler. Jeg kan her oplyse, at de fleste af disse midler enten kun er klassificeret som lokalirriterende eller slet ikke er i nogen fareklasse. Miljøstyrelsen arbejder i øvrigt på at begrænse antallet af midler mest muligt.

Forslaget i punkt 6 om autorisation af forhandlere og brugere af bekæmpelsesmidler kan jeg ikke støtte, idet der allerede findes meget omfattende regler for opbevaring hos forhandlere, og de personer, der anvender meget giftige midler erhvervsmæssigt, skal indhente tilladelse hertil fra kemikaliekontrollen.

Med hensyn til forslagens punkt 7 kan jeg oplyse, at rester af bekæmpelsesmidler efter de nugældende regler skal afleveres enten på en kommunal modtagestation eller på en modtageplads.

Der er således efter min opfattelse gode regler for en hensigtsmæssig håndtering af det problem, som rester og tomt emballage kan udgøre.

I punkt 8 og 9 foreslås indførelse af afgifter og oprettelse af en fond til fremme af oplysning og forskning om og undersøgelse af bekæmpelsesmidlers skadevirkninger.

Nu er bekæmpelsesmidler allerede pålagt afgifter. Disse afgifter anvendes dog alene til finansiering af tilsyn og kontrol med lovgivningen. Jeg kan tilføje, at miljøstyrelsen er ved at undersøge mulighederne for generelt at anvende afgifter som et styringsmiddel i miljøpolitikken.

Jeg må konkludere, at jeg finder, at en række af de forslag, der indgår i beslutningsforslaget, ikke er nødvendige, da der allerede findes udmærkede regler herom på området. Men jeg er enig i sigtet med forslaget, nemlig at brugen af bekæmpelsesmidler bør begrænses mest muligt, og i, at de vilkår, hvorunder de anvendes, skal være så sikre som muligt. Derfor har miljøstyrelsen et tæt samarbejde med arbejdstilsynet netop om de arbejdsmiljøproblemer, som håndteringen af disse midler kan forårsage.

[Miljøministeren]

Som det vil fremgå, kan jeg ikke tilslutte mig beslutningsforslaget i dets helhed, men jeg vil gerne medvirke til, at enkelte af forslagene heri, nemlig dem om skiltning og afgifter, overvejes nærmere under udvalgsbehandlingen.

Taanquist (S):

Jeg vil gerne indledningsvis slå fast, at vi i socialdemokratiet har stor sympati for det fremsatte beslutningsforslag, som er en gennemførelse af et lignende beslutningsforslag fra sidste samling, men det har i mellemtiden undergået en forvandling til det bedre.

Forslaget er imidlertid vanskeligt at overskue, ikke mindst fordi i hvert fald to områder er berørt: dels arbejdsmiljøet, dels det eksterne miljø. Så vidt jeg kan se, omhandler størstedelen af forslaget arbejdsmiljøet.

Vi har da også indtil nu været af den opfattelse, at forslaget skulle behandles i arbejdsmarkedsudvalget, men jeg forstår nu, at det skal i miljøudvalget i stedet for. Vi finder det imidlertid hensigtsmæssigt, hvis forslaget bliver delt op, og vi vil under alle omstændigheder tage initiativ til, at de dele af forslaget, der vedrører arbejdsmiljøet, skilles ud til behandling i arbejdsmarkedsudvalget.

Det er vigtigt at beskytte både naturen og menneskene mod bekæmpelsesmidler, hvis farlighed i nogle tilfælde er kendt og i andre tilfælde ikke er kendt, og for os er der ingen tvivl om, at den stadig stigende brug af kemiske bekæmpelsesmidler er en konstant trussel mod både menneskene og naturen. Især frygter vi, at der kan være langtidsvirkninger, som i dag ikke er kendte.

Vi vil gerne vente med at tage stilling til de enkelte punkter, indtil hele beslutningsforslaget er gennemarbejdet i udvalgene, men er som nævnt indstillet på at give forslaget en velvillig behandling.

Svend Åge Petersen (KF):

Da vor ordfører vedrørende dette beslutningsforslag, hr. Ahlmann-Ohlsen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg benytte lejligheden til at takke ministeren for redegørelsen, og jeg skal desuden give udtryk for, at vi i det konservative folkeparti ikke kan tilslutte os beslutningsforslaget.

Skrunsager Skau (V):

Der er jo ikke meget nyt at sige om det næsten uændrede beslutningsforslag fra foråret, og miljøministeren har allerede redegjort for, at mange af de enkelte forslag deri faktisk er gennemført for flere år siden.

Måske er der visse steder i forslaget nogle mindre nuancer, som dog kan synes lidt tilfældige. Der synes hos forslagsstillerne at være en overdreven frygt for anvendelse af plantebeskyttelsesmidler samt, kan man måske sige, lidt ukendskab til, hvordan disse midler virker og anvendes i praksis.

Vi ved, at i humanmedicin anvendes der forskellige værnemidler – kemikalier kan man også kalde det – således at vi kan undgå eller bekæmpe menneskelige sygdomme, og der er vist ikke mange, som vil sætte et generelt spørgsmålstegn ved dette. I forbindelse med humanmedicin anvender vi et beløb på 1,3 mia kr., og landbruget anvender til værnemidler omkring 800 mill. kr. årligt.

Værnemidler undergår, som miljøministeren har været inde på, en meget omfattende undersøgelse, og intet slipper gennem nåleøjet, før der er sikkerhed med hensyn til virkningen, giftigheden, ophobningen og også nedbrydningen. Alt er jo ikke giftigt, men der er i modsætning til mange andre lande uden for Danmark forbud mod at anvende en række værnemidler i Danmark.

Jeg kender landbruget og landbrugets udøvere, og jeg ved, at de i dag er meget omhyggelige for at undgå, at der sker et overforbrug, selvfølgelig også for at spare penge, for værnemidler er meget dyre, og de er også, som ministeren har nævnt, pålagt afgifter. Landmanden anvender kun midlerne, såfremt han er sikker på, at pengene kommer tilbage igen, og landmændene er normalt også meget omhyggelige med at destruere restmængder og emballage.

Efter de sidste forskningsoplysninger ser det ud til, at anvendelsen af værnemidler kan formindskes ganske betydeligt ved at bruge midlerne på de rigtige klimatiske og vækstmæssige tidspunkter, og her mener jeg det er en opgave for de firmaer, der markedsfører værnemidler, og også for forskningen, landbrugsskolerne og havebrugsskolerne at give de oplysninger videre til brugere af midlerne. En ekstraordinær fordyrelse af midlerne er efter min mening uhenigtsmæssig.

Der kan måske være behov for regler om skiltning af offentlige arealer, som er blevet

[Skrunsager Skau]

sprøjtet eller på anden måde behandlet, og det har ministeren jo også omtalt, men øvrig skiltning mener jeg er ganske overflødig.

Til slut vil jeg sige, at efter min mening er hele forslaget unødvendigt, idet de væsentligste ting i det allerede er omfattet af gældende regler. Hvad der ligger derudover, mener vi fra venstres side er overflødig, men o.k., lad os se på det i udvalget.

Sven Skovmand (RV):

Forbruget af bekæmpelsesmidler i landbruget steg fra 1976 til 1983 fra 212 mill. kr. til 955 mill. kr. eller med ikke mindre end 130 pct. målt i faste priser. Det er en udvikling, som alle bør nære betænkelighed ved. Hvilken virkning vil dette have på vores natur, vort dyreliv og vort drikkevand? Vi har oplysninger fra vildtbiologer, der peger på en drastisk nedgang i fuglelivet, og vi har hørt bekymrede udtalelser fra jordbundsbiologer om virkningen for drikkevandet. Det er derfor et problem, som der er al grund til at tage fat på, sådan som SF har gjort det med det foreliggende forslag.

Problemet med giftstofferne er naturligvis, at de først og fremmest bruges af et erhverv, som i forvejen er i store økonomiske vanskeligheder, og mange er derfor betænkelige ved at holde op med at bruge bekæmpelsesmidlerne. Brugen af giftstoffer i landbruget bliver i mange tilfælde en selvforstærkende proces. Når man begynder at bruge bestemte gifte mod en bestemt sygdom eller et bestemt insekt, kommer man let til at sætte de naturlige bekæmpelsesmidler ud af kraft, og så er en fortsat sprøjtning nødvendig. Derfor er det vigtigt, at den kommende kampagne mod giftstofferne i landbruget bygger på oplysning og forsøgsvirksomhed, og at man søger at få et så godt forhold til landmændene som muligt.

Hvis man som SF vil skaffe pengene til denne oplysning fra afgifter på særlig belastende stoffer, vil det nok være vigtigt, at man kun lægger afgiften på stoffer, som kan erstattes af mindre belastende stoffer. Samtidig bør man måske overveje at belønne de landmænd, der indfører skånsomme dyrkningsmetoder og f.eks. undlader at sprøjte den del af jorden, der støder op til levende hegn, skovbryn, vådområder osv.

SFs forslag er meget detaljeret, og det vil kræve et grundigt udvalgsarbejde at gå det igennem, men vi har en positiv holdning til de tanker, der ligger bag forslaget.

Sonja Albrink (CD):

Dette beslutningsforslag, som er til første behandling i dag, er en genfremsættelse. Ved sidste behandling blev der fremført mange kommentarer og bemærkninger. Centrum-demokraterne er af den opfattelse, at der med det nye beslutningsforslag, som i dag ligger på folketingets bord, ikke fremkommer nye momenter, der behøver en lovgivning. Samtidig er vi dog klar over, at vi med den store udvikling i bekæmpelsesmidler hele tiden nøje må holde øje med, om sikkerheds- og sundhedsforanstaltningerne er i orden.

CD vil følge udvalgsarbejdet nøje.

Ove Jensen (FP):

Det foreliggende forslag er med nogle mindre ændringer en genfremsættelse fra sidste samling, og jeg skal derfor kun henvise til, hvad fremskridtspartiets ordfører sagde om forslaget, da det sidst blev behandlet. Det var en afvisning.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg synes, den radikale ordfører sagde mange udmærkede og fornuftige ting i sit indlæg om den selvforstærkende virkning. Når man bruger flere og flere bekæmpelsesmidler, får man også behov for flere og flere, fordi man nedsætter resistensen. Den radikale ordfører var også inde på, at man nok i virkeligheden på en eller anden måde burde favorisere de landmænd, som forsøger at undgå en udstrakt brug af bekæmpelsesmidler.

Med hensyn til SFs forslag synes jeg, der mangler en formålsparagraf, som skulle lyde, at formålet er at få afviklet brugen af sundhedsskadelige bekæmpelsesmidler. Det mener jeg må være det overordnede mål. Det er det vigtigste for os, og jeg tror heller ikke, SF er uenig i det, men det står rent faktisk ikke i selve forslaget, som er mere begrænset og går ud på at prøve at begrænse gennem afgifter, stille nogle større krav til brugen af bekæmpelsesmidler, til skiltningen, til registreringen på de enkelte etiketter osv. Men jeg synes, det er vigtigt at holde fast ved, at målet må

[Anne Grete Holmsgård]

være at slippe af med de sundhedsskadelige stoffer i en eller anden takt, og det må vi presse på for rent faktisk bliver en realitet.

Et punkt, som ikke er med i dette forslag, men som var med i det sidste forslag, handlede om regelmæssige sundhedsundersøgelser af personer, der brugte bekæmpelsesmidler erhvervsmæssigt. Jeg er glad for, at dette punkt er gået ud, for det er en foranstaltning, der kan bruges til en registrering af de ansatte, der anvender bekæmpelsesmidler, og dermed også kan misbruges til at udelukke enkeltpersoner og bestemte grupper fra nogle bestemte job.

Med hensyn til punkt 1 i det foreliggende forslag vil jeg sige, at der burde vel egentlig også på etiketten stå noget om sprøjteafstandene – under hensyn til vinddriften – både til boliger, til vandløb, til søer og til institutter. Det mener jeg er ret vigtigt at få med.

Med hensyn til punkt 2 vil jeg godt stille et konkret spørgsmål: hvem har man i SF tænkt sig skal betale og foranstalte kurserne?

Det tredje punkt, skiltning, har jeg ingen bemærkninger til.

Det fjerde punkt er jeg noget kritisk over for. Jeg er bange for, at det er for bureaukratisk med en giftbog. Jeg kan godt se, at hensigten er, at man i tilfælde af ulykker eller skader skal kunne gå tilbage og få en eller anden oplysning, men det er et meget omfattende apparat, og der står heller ikke noget om, hvem der skal kontrollere det hen ad vejen. Jeg mener ikke, det er nogen specielt hensigtsmæssig metode.

Med hensyn til et certifikat synes jeg, det er udmærket, specielt da det øjensynlig går ud på, at man kun kan bruge de giftige bekæmpelsesmidler til erhvervsmæssig brug.

Så er der punkt 6, om autorisation. Jeg ved ikke rigtig, om det er nødvendigt med en autorisation til de ikke-farlige bekæmpelsesmidler. Jeg er bange for, at det måske kan blive en noget bureaukratisk foranstaltning. Jeg synes, det er de farlige bekæmpelsesmidler, der er det virkelig vigtige.

Punkterne 7, 8 og 9 synes jeg er i orden.

Så vil jeg lige kommentere det, miljøministeren sagde om, at han ikke synes, afgifter er noget særlig hensigtsmæssigt styringsmiddel – det var vist noget i den stil; i hvert tilfælde er indholdet ikke forkert i forhold til det, ministeren sagde.

Det er muligt, ministeren synes, det ikke er noget særlig hensigtsmæssigt middel. Jeg ville også foretrække en afvikling simpelt hen af anvendelsen af bekæmpelsesmidler, men når den ikke kan ske, er afgifter immervæk et middel, man kan bruge, for det er klart, at det for den enkelte bruger spiller en rolle, hvor dyrt det er at bruge disse bekæmpelsesmidler. Til gengæld er det noget svært at gennemskue, om den afgiftsforhøjelse, SF har foreslået, i virkeligheden er tilstrækkelig til at begrænse anvendelsen af bekæmpelsesmidler, men det er helt klart en af de ting, vi kan få bedre belyst under det udvalgsarbejde, der kommer bagefter.

Steffensen (KrF):

De ni punkter, som SF har med i sit beslutningsforslag, er jo alle sammen blevet kommenteret af miljøministeren, og den redegørelse, der dér er givet, kan vi naturligvis helt tilslutte os fra kristeligt folkepartis side.

Jeg synes, det genfremsatte forslag er en forbedring af det, vi behandlede i foråret. Der er meget i de punkter, som her er nævnt, som er yderst relevant. Vi kan dog ikke, som forslaget foreligger her, tilslutte os det, men vi kan være meget enige i sigtet med det. Vi synes også, det er rimeligt, at vi drøfter en række af de problemer, som er rejst i de forskellige punkter.

Nu er det imidlertid sådan, at en del af punkterne allerede er gennemført, og det i sig selv gør jo, at man ikke bør gennemføre beslutningsforslaget, som det foreligger. Vi vil se nærmere på sagen i udvalget, og dér vil vi se med velvilje på en række af de rejste problemer, som endnu ikke er løst.

Gade (SF):

Jeg skal takke for opbakningen fra de partier, der har syntes, det var vigtigt at tage fat på det her, men jeg skal nok starte med at sige, at når vi har ændret i det genfremsatte forslag – og nogle har sagt, at det er en forbedring, hvad det også er, det er i alt fald en tydeliggørelse – er det ikke, fordi de ting, der står i dette forslag, allerede er gennemført, hr. miljøminister. Og det er selvfølgelig heller ikke, fordi vi ikke ved, at der findes lovgivning på en række af disse områder, men de forslag, vi har stillet her, er forslag om bedre beskrivelser, f.eks. på mærkningsområdet,

[Gade]

end dem, der eksisterer i dag. Jeg skal nok komme tilbage til det i detaljer.

Jeg skal sige generelt – hr. Sven Skovmand var inde på det – at brugen af bekæmpelsesmidler er steget voldsomt. Vi har nogle tal i vores forslag, og jeg står her med en pressemeddelelse, der lige er udsendt af miljøstyrelsen, af kemikaliekontrollen, og hvori der står, at forbruget af bekæmpelsesmidler fra 1981 til 1983 steg med 20 pct., mens værdien af salget i samme tidsrum er fordoblet – der er altså også nogle, der tjener på det her. Men 20 pct.s stigning på to år er i hvert fald et dramatisk tal, som også kemikaliekontrollen selv sagde. Og miljøstyrelsen lagde i sin pressemeddelelse megen vægt på, at det var en voldsom stigning. Antallet af personer, der arbejder med disse stoffer, er fordoblet fra 1981 til 1983. Der er altså langt flere mennesker, vi skal beskytte. Alene de to tal får mig til at sige, at jeg er ret skuffet over miljøministerens tale på regeringens vegne om disse sager.

Jeg skal gå tingene lidt mere detaljeret igennem.

Om mærkningen siger ministeren: der er en lovgivning i forvejen, og stort set har man på disse områder mærkning. Man har f.eks. også mærkning af opløsningsmidler, blot ikke når de er brugt i en meget lille koncentration. Det er derfor, vi har skrevet det.

Med hensyn til modgifte findes der i dag i lovgivningen en bekendtgørelse om, at der skal mærkes for stoffer, hvorimod der er modgifte, men det er i virkeligheden lige så vigtigt – og måske meget vigtigere – med en mærkning af, at der ikke er modgifte, og det står faktisk i vores bemærkninger, at vi ønsker disse bestemmelser på mærkningsområdet strammet. Det må vi se på i udvalget, og jeg forstod, at der i hvert fald fra radikal og socialdemokratisk side var tilslutning til, at vi fik gjort noget ved det. Lovgivningen er altså ikke tilstrækkelig set med vores øjne.

Så er der spørgsmålet om skiltning. Det forekommer mig lidt besynderligt, at man, hvis man mener, der er behov for skiltning på offentlige områder, så ud fra et miljøsynspunkt kan sige, at det ikke er lige så vigtigt på privatområdet. All right, lad os gå ind i en diskussion om det konkrete, men som princip mener jeg ikke den skelnen er holdbar.

Så er der spørgsmålet om registrering, hvor miljøministeren hæftede sig ved besværet og fru Anne Grete Holmsgård hæftede sig ved, at det var svært at kontrollere. Om det sidste må jeg sige, at selvfølgelig er der nogle problemer her, men hvis man har en sådan registrering – en giftbog eller en sprøjtejournal – kan arbejdstilsynet gå hen og slå det op, hvis der er problemer. Jeg tror, at det er vældig vigtigt, at den foreligger. Man kunne sige, at det er godt landmandskab at føre en sprøjtejournal, og derfor forstår jeg ikke, at miljøministeren mener, det er et fantastisk besvær. De landmænd, der selv er meget optaget af dette problem, fører faktisk en sprøjtejournal. Det, vi skal lave, er en ensartet sprøjtejournal, som man skal være forpligtet til at føre, og jeg tror, det ville være til stor gavn både for landmanden og for hans konsulenter, når der pludselig er nogle problemer med jorden, at man med sikkerhed ved, hvad man sprøjtede med en bestemt dag. Det har givetvis også en landbrugsmæssig side, som er nyttig, og derfor mener jeg, det i sig selv er så vigtigt, at vi skal gennemføre det.

Om kontrollen vil jeg sige, at for mig at se er det det vigtigste, at bogen ligger der, og hvis man ikke fører den, vil man være hjemfalden til straf. Jeg mener dog ikke, vi skal sende politi ud at kontrollere.

Så vil jeg sige om privates brug af bekæmpelsesmidler, at her blev jeg igen lidt skuffet over miljøministeren, som siger, at de fleste af disse stoffer, der bruges privat i dag, ikke er farlige. Det er rigtigt, men når vi har stillet forslaget, er det, fordi vi ønsker, at private slet ikke skal have lov til at bruge de stoffer, der i dag er omfattet af fareklassebestemmelser. Det er dem, der er sundhedsskadelige.

Jeg står her med en udskrift fra Ugeskrift for Læger, som beskriver en mand, som brugte et håndkøbsinsektmiddel til at klare noget med sine roser, og som blev indlagt akut med en voldsom forgiftning. Det viser, at hvis vi er enige om, at det ikke er hensigtsmæssigt i private haver, skal vi have alle disse sundhedsskadelige stoffer ud, de skal ikke længere kunne sælges til private.

Vedrørende bortskaffelsen kan man sige, at der er juridiske forpligtelser. Det, vi har foreslået, er en metode, som også folk i landbruget har været meget interesseret i, en metode, hvorefter man kunne bringe disse midler tilbage til det sted, de er købt; og fra det

[Gade]

sted, de er købt, er man forpligtet til at bringe dem hen til de kommunale modtagestationer. Det er simpelt hen et forslag, der skal sikre, at disse stoffer forsvinder.

Så er der diskussionen om afgiften, og her forstod jeg, at ministeren i hvert fald på det mere principielle plan var indstillet på at drøfte en afgift som metode, mens fru Anne Grete Holmsgård var inde på, om det overhovedet er nok, og om vi overhovedet kan begrænse brugen ved hjælp af en afgift. Det tror jeg vi kan, især ved en selektiv afgift, hvor vi siger: der er nogle stoffer, der er farlige, og nogle, vi vil undgå mere end andre. Det tror jeg vi kan styre noget, fordi der også er omkostninger ved det. Jeg er ikke tryk ved den rådgivning, der i dag finder sted i landbruget, for den er jo firmaernes rådgivning. Man kan faktisk også i landbrugets egne blade læse mange konsulenters bekymring over, at deres rådgivning ikke kan hamle op med firmaernes rådgivning. Der investeres som aldrig før i farvestrålende reklamer i alle landbrugstidsskrifter netop for bekæmpelsesmidler, og jeg tror altså, det er vældig vigtigt, at vi får en rådgivning, og den får vi også ved afgiften. Der er også en rådgivning ved at have en afgiftspolitik på området.

Tilbage bliver så fru Anne Grete Holmsgårds mere principielle spørgsmål: har vi overhovedet valgt den rigtige målsætning, har vi ikke lavet et for snævert forslag? Der til vil jeg sige, at vi har taget fat i en ende, hvor vi begrænser risikoen for de mennesker, der er beskæftiget med dette område, og vi tager en vej henimod at begrænse brugen af disse stoffer, men jeg kan godt se flere problemer, der tilbagesår på området, f.eks. godkendelsen.

Jeg er ikke selv i tvivl om, at vi godkender for mange stoffer, at der simpelt hen kommer for mange stoffer ind. Det er ikke med i dette forslag, men det betyder ikke, at vi ikke også skal tage fat på den problemstilling.

Så vil jeg til sidst sige til hr. Sven Skovmand, hvis tale jeg var glad for, at jeg er helt enig i betragtningerne om fuglelivet, og at jeg er helt enig i, at det er en selvforstærkende ødelæggende proces, kan man sige, at bruge for mange og især forkerte bekæmpelsesmidler.

Forslaget om at belønne de landmænd, der ikke bruger bekæmpelsesmidler f.eks. ved

levende hegn, synes jeg fortjener opmærksomhed.

Til sidst vil jeg sige til socialdemokratiet, hvis opbakning jeg takker meget for, at det er klart i vores interesse, at disse sager også behandles i arbejdsmarkedsudvalget.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg skal gentage, hvad jeg sagde til forslagsstillerne i mit indlæg før. Jeg er enig i sigtet, nemlig at brugen af bekæmpelsesmidler bør begrænses mest muligt. Også jeg følger med nogen uro den udvikling, der er i gang med hensyn til stigende brug af disse bekæmpelsesmidler.

Så skal jeg sige til fru Anne Grete Holmsgård for at få afklaret spørgsmålet om, hvad jeg egentlig sagde om afgifter, at der var afgifter på visse områder, og at disse anvendes til finansiering af tilsyn og kontrol med lovgivningen. Og så tilføjede jeg, at miljøstyrelsen er ved at undersøge mulighederne for generelt at anvende afgifter som et styringsmiddel i miljøpolitikken.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af g.d. meddeler energiministeren, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give folketinget en skriftlig

Redegørelse i henhold til lov om Dansk Olie & Naturgas A/S m.v.

(Redegørelse nr. R 3).

[Formanden]

Endvidere fremsender ministeren den af selskabet udarbejdede redegørelse til brug for folketinget i henhold til lovens § 4, stk. 2, sammen med en udtalelse fra repræsentantskabet i selskabet.

Eksemplarer vil blive omdelt, og ministerens redegørelse vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 2/11 84 i henhold til lov om Dansk Olie & Naturgas A/S m.v.

(Redegørelse nr. R 3).

Energiministeren (Enggaard):

1. Indledning.

Efter § 4, stk. 2, i lov nr. 254 af 8. juni 1983 om Dansk Olie & Naturgas A/S m.v. skal selskabet til brug for folketinget udarbejde en redegørelse for selskabets og dets datterselskabers virksomhed i det forløbne år og for planlagte aktiviteter såvel i det kommende år som på længere sigt samt planerne for finansieringen heraf. Selskabet har i overensstemmelse hermed udarbejdet en redegørelse, der er fremsendt til energiministeriet den 8. oktober 1984. Redegørelsen vedlægges sammen med udtalelsen fra selskabets repræsentantskab. Den følgende redegørelse afgives i tilknytning hertil.

Redegørelsen er den anden, der afgives efter lovens ikrafttræden. Selskabets første redegørelse blev med energiministerens redegørelse fremsendt til folketinget i april 1984.

2. Generelt.

Perioden siden den første redegørelse har været karakteriseret af begivenheder af væsentlig betydning for selskabets fortsatte udvikling, ligesom der på det økonomiske og organisatoriske område er truffet beslutninger af stor rækkevidde for selskabet.

Ved afslutningen af den væsentligste del af de omfattende anlægsarbejder i forbindelse med etableringen af olierørledningen og naturgas transmissionsnettet har D.O.N.G. A/S bevæget sig ind i en mere driftsorienteret fase på disse to virksomhedsområder.

Inden for naturgasområdet må bestræbelserne i den kommende tid videreføres for at sikre en økonomisk forsvarlig gennemførelse af naturgasprojektet. En hovedopgave for

D.O.N.G. A/S vil her være – i samarbejde med de regionale naturgasselskaber – at søge afsætningen af naturgas fremmet mest muligt. Tilsvarende vigtigt er det at sikre en bedre økonomisk styring af det samlede naturgasprojekt.

Med forliget i april 1984 mellem regeringen og socialdemokratiet om kapitaltilførsel til naturgasprojektet er der tilvejebragt et fastere økonomisk grundlag for projektet. Forliget skal inden udgangen af 1986 følges op af aftaler mellem D.O.N.G. A/S og de regionale selskaber om den fremtidige kommunale støtte til projektet. Regeringen forudsætter, at den nærmere udformning heraf sker på en måde, der afspejler det fælles ansvar for gennemførelsen af projektet.

Afslutningen af 1. udbudsrunde i henhold til undergrundsløven af 1981 betød samtidig indledningen til et nyt kapitel i selskabets historie med nye udfordringer og udviklingsperspektiver. Regeringen lægger vægt på, at den fortsatte udvikling af DOPAS tilrettelægges på en sådan måde, at selskabet effektivt vil kunne varetage de samfundsmæssige hensyn bag statsdeltagelsen samt optræde som en jævnbyrdig og troværdig samarbejdspartner i forhold til de private olieselskaber.

Regeringen har med tilfredshed konstateret, at udviklingen henimod større forståelse og samarbejde mellem D.O.N.G. A/S på den ene side og myndigheder og erhvervsliv på den anden er blevet videreført i den forløbne periode. Årsagerne hertil skal søges i flere forhold. Den nyordning, der er gennemført ved den særlige lovgivning om D.O.N.G. A/S vedrørende rammerne for samspillet mellem selskabet og de politiske myndigheder, har på væsentlig måde bidraget hertil.

Selskabets årlige redegørelser har i overensstemmelse med intentionerne bag loven befordret en større åbenhed og indsigt i dets virksomhed. Repræsentantskabet har gennemført sin tilsynsfunktion over for ledelsen af selskabet i et konstruktivt samspil med bestyrelsen og har derved placeret sig som et værdifuldt led i den samlede organisation inden for aktieselskabslovens rammer.

Endelig har den fornyelse af bestyrelsen, der blev fuldført på generalforsamlingen i maj 1984, bidraget til en styrkelse af den overordnede ledelse af selskabet, ikke mindst gennem inddragelse af repræsentanter med betydelig erfaring i erhvervslivets forhold.